

РЕШЕНИЕ

№ 736

гр. София, 08.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Ж СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Калина Анастасова

Членове: Темислав М. Димитров
Михаела Касабова

при участието на секретаря Мария Т. Методиева
като разгледа докладваното от Темислав М. Димитров Въззивно гражданско дело № 20231100511022 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по въззивна жалба на АД „Е. и п.“ срещу решение № 9898/09.06.2023 г. по гр.д. № 56440/2022 г. по описа на СРС, 69 състав, с което са отхвърлени искове, предявени от АД „Е. и п.“ срещу „ДЗИ-О.з.“ ЕАД за осъждането на ответника да заплати в полза на ищеца сумата в размер на 1000 лева за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в преживяно разочарование, усещане за недобросъвестно поведение на ответника като едно от най-големите застрахователни дружества, както и усещане за несправедливост, които представляват пряка и непосредствена последица от неизпълнение на установеното в т. 2.1 от Раздел 2 и т. 10.1 от Раздел 1 от Общите условия задължение на ответника „ДЗИ-О.з.“ ЕАД, да изплати в полза на ищцовото дружество обезщетение за боядисване на детайл „задна броня“ по щета № 44011511907767 от 16.10.2019 г. – иск с правно основание чл. 52, вр. чл. 79 ЗЗД, вр. чл. 405, ал. 1 КЗ, евентуално - от отказа на застрахователя да заплати застрахователно обезщетение за боядисване на детайла „задна броня“ по щета № 44011511907767 от 16.10.2019 г., позовавайки се на нищожна клауза на т. 3.8 от Раздел I от ОУ на застрахователя (противоречаща на добрите нрави) – иск с правно основание чл. 52, вр. чл. 79 ЗЗД, вр. чл. 405, ал. 1 КЗ, вр. чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, ведно със законна

лихва върху присъденото обезщетение от датата на падежа на задължението на застрахователя за заплащане на обезщетението - 31.10.2019 г., до окончателното □ заплащане.

Жалбоподателят – АД „Е. и п.“, твърди, че решението е неправилно. Сочи, че по делото е доказано неизпълнение на процесния договор за застраховка „Каско“, в резултат на което са причинени неимуществени вреди на адвокатското дружество, изразяващи се в усещане за несправедливост и разочарование от неизпълнение на договора. Счита за неправилен извода на районния съд, че адвокатското дружество не може да претърпи такива вреди, като в тази връзка се позовава на практика на ЕСПЧ. Ето защо, моли обжалваното решение да бъде отменено и исковите да бъдат уважени. Претендира разносните по производството.

Ответникът по жалбата – „ДЗИ-О.з.“ ЕАД, счита, че решението е правилно, поради което моли същото да бъде потвърдено. Претендира разносните по производството.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства, въз основа на закона и във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, достигна до следните фактически и правни изводи:

Първоинстанционният съд е бил сезиран от АД „Е. и п.“ с осъдителен иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр. чл. 405, ал. 1 ЗЗД, предявен срещу „ДЗИ-О.з.“ ЕАД

Ищецът твърди, че в срока на застрахователно покритие по договор за имуществено застраховане, сключен с ответника, е настъпило застрахователно събитие, в резултат на което на 13.10.2019 г. е констатирал увреждания по отношение на застрахованото МПС – лек автомобил „Опел Зафира“, с рег. № ****. Твърди, че ответникът е заплатил само част от дължимото обезщетение, като е отказал да заплати обезщетение за един от увредените детайли по отношение на МПС, а именно – задна броня, предвид обстоятелството, че преди сключване на застрахователния договор е извършен оглед, в който е отразено, че задната броня на автомобила е увредена и следва да бъде боядисана. Счита, че отказът представлява неизпълнение на застрахователния договор, тъй като увреждането на задната броня представлява покрит риск. Позовава се също така на нищожност поради противоречие с добрите нрави на клаузата на т. 3.8 от Раздел I от Общите условия на застрахователя, която е послужила на застрахователя, за да откаже изплащането на застрахователно обезщетение. Твърди, че в резултат на посоченото неизпълнение на застрахователния договор е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в усещане за несправедливост и разочарование от неизпълнение на договора. Ето защо, претендира обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1000 лв., ведно със законната лихва от 31.10.2019 г. до погасяването.

С обжалваното решение са разгледани и отхвърлени главен иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1000 лв. от неизпълнение на договора, изразяващо се в отказ да бъде изплатено застрахователно обезщетение, въпреки че същото е било дължимо на основание т. 2.1 от Раздел 2 и т. 10.1 от Раздел 1 от Общите условия, както и евентуален иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1000 лв. от неизпълнение на договора, изразяващо се в отказ да бъде изплатено застрахователно обезщетение, основание за който е била нищожна клауза от общите условия - т. 3.8 от Раздел I от Общите условия.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо в частта, касаеща разгледания главен иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр. чл. 405, ал. 1 ЗЗД.

За основателност на иска с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр. чл. 405, ал. 1 ЗЗД в тежест на ищеца е да докаже следните предпоставки: валидно застрахователно правоотношение, настъпване в срока на застрахователното покритие на застрахователно събитие, за което застрахователят носи риска и в причинна връзка с което са настъпили вреди, отказ от страна на застрахователя да заплати застрахователно обезщетение в пълен размер по договор за застраховка „Каско“, в резултат на което е претърпял неимуществени вреди.

В тежест на ответника е да докаже, че е налице основание за извършения отказ да бъде заплатено застрахователно обезщетение в пълен размер.

Не се спори по делото, а и видно от застрахователна полица № 440118151040418, между страните е налице договор за застраховка „Каско“ по отношение на лек автомобил „Опел Зафира“ с рег. № ****, със срок на застрахователно покритие от 31.10.2018 г. до 30.10.2019 г. Договорът за застраховка е сключен при клауза „КАСКО+“, като съгласно общите условия твърденият да се е реализирал застрахователен риск – увреждане на МПС в паркирано състояние, се явява покрит риск.

Видно от протокол за оглед на МПС, извършен към момента на сключване на застрахователния договор, е отбелязано, че задна лява врата, заден капак, задна броня, заден десен калник, предна дясна врата и преден десен калник са увредени детайли на застрахованото МПС, като се налага боядисване на същите.

С уведомление за щета № 44011511907767, застрахованият – АД „Е. и п.“, е декларирал пред застрахователя, че на 13.10.2019 г. автомобилът е бил паркиран, като е намерен с щети. Съгласно описа на застрахователя, щетите са по предна броня, задна броня и лайдисна на задната броня, като се налага боядисване на посочените детайли.

Ответникът е отказал плащане на цената за извършения ремонт, като в писмо, изх. № 93/03.02.2020 г. е мотивирал отказа си с факта, че щетите по задната броня

представляват изключен риск, съгласно т. 3.8 от Общите условия, предвид факта, че посоченият детайл е бил увреден към датата на сключване на договора на застраховка.

Съгласно заключението на съдебно-автотехническата експертиза, действително в приложения по делото протокол за оглед МПС, съставен при сключването на застрахователния договор, е отбелязано, че по задната броня има увреждане със степен „за боя“. В протокола обаче не е записано в коя част на бронята се намира увреждането, като от представения по делото от ответника снимков материал не се забелязва увреждане на лаковото покритие на задната броня в дясната част. Описаните увреждания на задната броня, съгласно описа на застрахователя, извършен в резултат уведомлението за настъпилата щета, изискват ремонт на бронята чрез цялостното ☐ преобоядисване.

Следователно и на базата на събрания доказателствен материал се налага извод, на първо място, че по делото не е доказано изобщо твърдяното основание, за да бъде постановен отказ от страна на застрахователя да заплати застрахователно обезщетение във връзка с увреждането на задната броня на процесния автомобил. Липсват доказателства задната броня на автомобила да е била увредена, доколкото този факт се основава единствено на представения по делото и неподписан опис на застрахователя, докато вещото лице по автотехническата експертиза дава заключение, че при извършен оглед на снимковия материал, изготвен при сключването на застрахователния договор, не се констатира твърдените в протокола увреждания, налагащи ремонт на автомобила.

Дори да се приеме, че действително към момента на сключване на застрахователния договор са били налице щети по отношение на задната броня, то съгласно заключението на съдебно-автотехническата експертиза същите не съвпадат с описаните в описа на застрахователя, изготвен във връзка с процесната щета.

Съгласно т. 3.8 застрахователят не е длъжен да заплати застрахователно обезщетение за увредените детайли към момента на сключване на договора за застраховка, което обаче не го освобождава от задължението му да заплати застрахователно обезщетение за щетите, възникнали в рамките на действието на договора, дори и същите да са по детайли с констатирано вече увреждане. Следователно и според настоящия съдебен състав отказът да бъде заплатено застрахователно обезщетение във връзка с процесната щета в пълен размер представлява неизпълнение на застрахователния договор.

Действително, както правилно е посочил районният съд, съгласно последната практика на ВКС юридическите лица могат да претърпят неимуществени вреди и в полза на същите могат да бъдат присъждани обезщетения за неимуществени вреди от неизпълнение на договорно задължение, доколкото същите са пряка и непосредствена последица от неизпълнението. В конкретния случай, въпреки надлежно разпределената

доказателствена тежест, ищецът не е ангажирал никакви доказателства за установяване на твърдените неимуществени вреди – усещане за несправедливост, разочарование, злоупотреба с интерес, нито пред районния съд, нито пред въззивната инстанция. Следва да се посочи, че посочените вреди няма как да възникнат въобще в правната сфера на адвокатското дружество – ищец, доколкото същите предполагат емоционални преживявания. Теоретично би било възможно същите да бъдат претендирани като претърпени от физическите лица, част от адвокатското дружество, но такива твърдения не са изложени в исковата молба като основание за исканото обезщетение и липсват каквито и да е доказателства за настъпването на такива вреди. Следва също така да се посочи, че действително юридическите лица могат да търпят неимуществени вреди, но, според настоящия съдебен състав, същите следва да касаят сферата на дейност на конкретното юридическо лице, като например професионалната репутация на адвокатското дружество – юридическо лице, свързана с доверието на клиентите на дружеството, авторитета на дружеството в професионалните среди и т.н.

Предоставянето на право да се претендира от страна на юридическо лице на обезщетение за неимуществени вреди, свързани с душевни преживявания, характерни за физическите лица, е възможно, но само ако вредите са свързани с конкретно физическо лице, част от персоналия състав на юридическото лице, по повод на дейността на юридическото лице, в която пряко участва увреденото физическо лице, свързана е с договорен източник на права и задължения, неизпълнението на който е довело до претърпените вреди, каквато хипотеза не е налице.

Освен това, поведението на служителите при ответника, в частност – бездействието им във връзка с изплащане на претендираното застрахователно обезщетение, не е противоправно, поради което и ответникът не може да носи гражданска отговорност за това. Всеки субект в гражданските правоотношения има право да откаже доброволно изпълнение на договорно задължение при спор между страните в отношението, като именно предвиденият в закона способ за съдебна защита цели защита на изправната страна в гражданскоправните отношения.

Във връзка с изложеното, правилно районният съд е отхвърлил предявения иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр. чл. 405, ал. 1 ЗЗД за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди от неизпълнение на задължение по договор за застраховка „Каско“, поради което в тази част решението следва да бъде потвърдено.

Обжалваното решение се явява недопустимо в частта, с която първоинстанционният съд се е произнесъл по евентуален иск.

Основанието на иска се определя от фактите, изложени от ищеца в исковата молба, като правната квалификация се дава от съда. С оглед на посоченото, фактите, основание на иска, изложени в исковата молба, са ясни – касае се за иск за заплащане

на обезщетение за неимуществени вреди, които вреди са пряка и непосредствена последица от неизпълнение на договорно задължение на застрахователя – ответник по иска, да плати уговорено застрахователно обезщетение по договор за имуществена застраховка „Каско“. Твърденията в исковата молба, че е налице основание за плащане, съгласно т. 2.1 от Раздел 2 и т. 10.1 от Раздел 1 от Общите условия, съответно – застрахователят е основал отказа си да плати застрахователно обезщетение въз основа на нищожна клауза от общите условия - т. 3.8 от Раздел I от Общите условия, не могат да обусловят главна претенция, основана на първия факт, предположил неизпълнението на договора, и на евентуална претенция по втория факт, основание за неизпълнението на договора.

Следователно, районният съд се е произнесъл по непредявен евентуален иск, поради което обжалваното решение следва да бъде обезсилено в частта, касаеща произнасянето по евентуален иск за заплащане на сумата в размер на 1000 лв. за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в преживяно разочарование, усещане за недобросъвестно поведение на ответника като едно от най-големите застрахователни дружества, както и усещане за несправедливост, които представляват пряка и непосредствена последица от отказа на застрахователя да заплати застрахователно обезщетение за боядисване на детайла „задна броня“ по щета № 44011511907767 от 16.10.2019г., позовавайки се на нищожна клауза на т. 3.8 от Раздел I от ОУ на застрахователя (противоречаща на добрите нрави) – иск с правно основание чл. 52, вр. чл. 79 ЗЗД, вр. чл. 405, ал. 1 КЗ, вр. чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, ведно със законна лихва върху присъденото обезщетение от датата на падежа на задължението на застрахователя за заплащане на обезщетението - 31.10.2019 г., до окончателното ѝ заплащане.

По разноските:

При този изход на спора въззивникът следва да бъде осъден да заплати в полза на ответника по жалбата сумата в размер на 400 лв. – разноски за въззивното производство за адвокатско възнаграждение.

Предвид резултат от обжалването, въззивникът няма право на разноски.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 9898/09.06.2023 г. по гр.д. № 56440/2022 г. по описа на СРС, 69 състав, с което е отхвърлен иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр. чл. 405, ал. 1 ЗЗД, предявени от АД „Е. и п.“, ЕИК **** срещу „ДЗИ-О.з.“ ЕАД, ЕИК **** за осъждането на ответника да заплати в полза на ищеца сумата в

размер на 1000 лв., ведно със законната лихва от 31.10.2019 г. до погасяването, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в преживяно разочарование, усещане за недобросъвестно поведение на ответника като едно от най-големите застрахователни дружества, както и усещане за несправедливост, които представляват пряка и непосредствена последица от неизпълнение на установеното в т. 2.1 от Раздел 2 и т. 10.1 от Раздел 1 от Общите условия задължение на ответника „ДЗИ-О.з.“ ЕАД, да изплати в полза на ищцовото дружество обезщетение за боядисване на детайл „задна броня“ по щета №44011511907767 от 16.10.2019 г.

ОБЕЗСИЛВА решение № 9898/09.06.2023 г. по гр.д. № 56440/2022 г. по описа на СРС, 69 състав, в частта, с която е отхвърлен евентуален иск с правно основание чл. 52 ЗЗД във вр. с чл. 79 ЗЗД, вр. с чл. 405, ал. 1 КЗ, вр. с чл. 26, ал.1, предл. 3 от ЗЗД и чл. 86 ЗЗД за осъждането на „ДЗИ-О.з.“ ЕАД, ЕИК **** да заплати на АД „Е. и п.“, ЕИК **** сумата в размер на 1000 лв. – обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в преживяно разочарование, усещане за недобросъвестно поведение на ответника като едно от най-големите застрахователни дружества, както и усещане за несправедливост, които представляват пряка и непосредствена последица от отказа на застрахователя да заплати застрахователно обезщетение за боядисване на детайла „задна броня“ по щета № 44011511907767 от 16.10.2019 г., позовавайки се на нищожна клауза на т.3.8 от Раздел I от ОУ на застрахователя (противоречаща на добрите нрави), както и законна лихва върху присъденото обезщетение от датата на падежа на задължението на застрахователя за заплащане на обезщетението- 31.10.2019 г., до окончателното ѝ заплащане.

ОСЪЖДА АД „Е. и п.“, ЕИК ****, да заплати на „ДЗИ-О.з.“ ЕАД, ЕИК ****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата в размер на 400 лв. – разноски за въззивното производство

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____